

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Т А Н О В И Щ Е

Относно: Предложения за изменения и допълнения в Законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България, входиран на 14.12.2023 г. със сигнатура № 49-354-04-315.

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

След запознаване с публикуваните на сайта на Народното събрание на Република България предложения за изменения и допълнения в Законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България (с със сигнатура № 49-354-01-83) намираме за необходимо да изразим позицията си по предложения нов текст на § 6 от законопроекта, по който до момента не сме вземали отношение.

Видно от съдържанието на предложеното изречение второ на чл.99, ал.5 от Конституцията: „За служебен министър-председател се назначава измежду председателя на Народното събрание, председателя на Върховния касационен съд, управителя или подуправител на Българската народна банка, председателя или заместник-председател на Сметната палата и омбудсмана или негов заместник.“

Изразяваме категорично несъгласие с предложението председателят на Върховния касационен съд да бъде включен в кръга от лица, измежду които да се определя служебен министър-председател по следните съображения:

1. Председателят на Върховния касационен съд е една от трите фигури, оглавяващи основните институции на съдебната власт в Република България и олицетворяващи нейната независимост. Въвличането на председателя на ВКС в ролята на министър-председател, който олицетворява изпълнителната власт, пряко противоречи на

конституционната повеля, изразена в чл.117, ал.2 от Конституцията, според която: „Съдебната власт е независима.“ Нещо повече, то противоречи изцяло на философията на предлаганата конституционна реформа, която има за цел да утвърди по категоричен начин независимостта на съда, както и неговата водеща роля в системата на съдебната власт, в подкрепа на което е и предвиденото допълнение към изречение първо на чл.117, ал.2 от Конституцията.

2. Назначаването на председателя на Върховния касационен съд за министър-председател, макар и на служебно правителство с ограничени правомощия и мандат, пряко засяга не само неговата независимост, която недопуска подчинението му на институции извън съдебната власт, но и независимостта на органа на съдебната власт, която оглавява – на Върховния касационен съд. Създаването на такива взаимоотношения пряко противоречи на Конституцията на Република България и по-конкретно на прогласената в нейния чл.117 независимост на съдебната власт, като недопустимо смесва ролята ѝ на защитник на правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата с упражняването на функции, свързани с власт и подчинение, присъщи на изпълнителната власт.

3. Поставянето на председателя на Върховния касационен съд в позицията на министър-председател неизбежно го натоварва с политически отговорности, присъщи на изпълнителната власт, което не само компрометира независимостта на съдебната власт, но и по категоричен начин нарушава принципа на разделение на властите, прокламиран в чл.8 от Конституцията на Република България.

За да не се допусне приемане на противоконституционни текстове, предлагаме от проекта на Закон за изменение и допълнение на Конституцията на Република България да отпадне възможността, предвидена в § 6, председателят на Върховния касационен съд да бъде назначен за служебен министър-председател (чрез предложеното изменение на изречение второ на чл.99, ал.5 от Конституцията).